

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 606/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Antonom Wagnerom, Advokátska kancelária, Kudlovska 1, Humenné, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 6/2016 a jeho uznesením z 1. marca 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. júna 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len

„najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Tdo 6/2016 a jeho uznesením z 1. marca 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 17. júna 2016.

Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 40/2006 z 20. januára 2009 bol sťažovateľ uznaný za vinného, pretože mal 2. júla 2005 v čase okolo 5.30 h nezisteným spôsobom neoprávnene vniknúť do bytu [REDAKOVANÉ] na [REDAKOVANÉ] v [REDAKOVANÉ], vyzliecť sa donaha a pokúsiť sa znásilniť poškodenú [REDAKOVANÉ] (ďalej len „poškodená“) tak, že si mal hlavu omotať tričkom poškodenej, aby ho nebolo poznať, obchytiť ju z boku rukami a pritlačiť ju k sebe, pričom ho poškodená mala v obrane uhryznúť do prsta, následkom čoho ju mal pustiť, ona mu v tej chvíli mala strhnúť z hlavy tričko a potom, čo ho spoznala, mala utiecť do inej izby, kde ju mal znova chytiť, povaliť na gauč, obkročmo prisadnúť, poškodiť jej nohavičky a snažiť sa roztrhnúť jej nohy, čo sa mu ale nemalo podariť, keďže ho mala kopnúť do rozkroku, následkom čoho mal upustiť od ďalšieho konania a z bytu potom, čo sa mal obliecť, mal odísť. Týmto konaním mal spáchať pokus trestného činu znásilnenia podľa § 8 ods. 1 a § 241 ods. 1 Trestného zákona, ako aj trestný čin porušovania domovej slobody podľa § 238 ods. 1 Trestného zákona a bol mu za to uložený úhrnný trest odňatia slobody na dva roky s podmiennečným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu tridsať mesiacov.

Uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 32/2009 zo 16. júla 2009 bol rozsudok okresného súdu zrušený v celom rozsahu a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie.

Novým rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2 T 40/2006 z 21. júna 2011 bolo znova rozhodnuté tak ako v skoršom rozsudku z 20. januára 2009.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 2 To 13/2012 z 5. apríla 2012 bolo odvolanie sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu zamietnuté.

Napokon uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 6/2016 z 1. marca 2016 bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu.

Podľa názoru sťažovateľa uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 6/2016 z 1. marca 2016, ktoré mu bolo doručené 21. apríla 2016, a konaniami vedenými okresným súdom pod sp. zn. 2 T 40/2006 a krajským súdom vedeným pod sp. zn. 2 To 32/09 a sp. zn. 2 To 13/12, ktoré uzneseniu najvyššieho súdu predchádzali, došlo k porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 dohovoru.

Najvyšší súd uviedol, že pri skúmaní dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku okresný súd a krajský súd správne a v súlade so zákonom postupovali, keď na podklade skutku ustáleného v skutkovej vete právne posúdili konanie sťažovateľa ako pokus trestného činu znásilnenia a ako trestný čin porušovania domovej slobody, keďže skutok ustálený v skutkovej vete obsahuje všetky zákonné znaky týchto trestných činov. Pritom súdy podrobne vysvetlili svoje úvahy týkajúce sa právneho posúdenia konania sťažovateľa a aj keď najvyšší súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať ani meniť, navyše uvádza, že pri právnom posúdení konania sťažovateľa súdy dôkazy získané zákonným spôsobom hodnotili podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, ale aj ich súhrne, a tieto vyhodnotili logicky a správne.

Na základe uvedeného poukazuje sťažovateľ na obsah svojho dovolania a jeho doplnku, ako aj na obsah odvolaní proti rozsudkom okresného súdu a poukazuje hlavne na tú skutočnosť, že okresný súd a krajský súd nevzali do úvahy lekársku správu dr. [REDAKOVANÉ], ktorou vyvrátil tvrdenie poškodenej, ale ani znalecký posudok Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru v Košiciach, z ktorého vyplýva, že k predeleniu tanga nohavičiek poškodenej nemohlo dôjsť ich roztrhnutím, ale ostrým predmetom, a to buď nožnicami, alebo nožom. Tento dôkaz nebol zo strany súdov vôbec vzatý do úvahy, rovnako ako ani lekárska správa dr. [REDAKOVANÉ].

Sťažovateľ je presvedčený, že okresný súd sa v konaní neriadil princípmi rovnosti strán a zásadou rovnosti zbraní na základe zásady kontradiktórnosti trestného konania, ktorá sa považuje za podstatu spravodlivého procesu. Nielen nesprávne vyhodnotil dôkazy na hlavnom pojednávaní, ale dokonca odmietol vykonať sťažovateľom navrhované dôkazy, ktoré mohli preukázať jeho nevinu. Dôkazy predložené orgánmi činnými v trestnom konaní

neboli podľa sťažovateľa dostatočným podkladom na vymedzenie skutkového stavu tak, ako je uvedený vo výroku obžaloby, a to vzhľadom aj na to, že sa nevykonali dôkazy navrhované obhajobou. V konečnom dôsledku neboli naplnené všetky znaky formálnej stránky skutkovej podstaty trestného činu znásilnenia, keďže skutok opísaný v obžalobe sa vôbec nestal. Z týchto dôvodov sa sťažovateľ domnieva, že okresný súd jednostranne vyhodnotil dôkazy navrhnuté obžalobou a poškodenou, pričom dôkazy svedčiace v prospech sťažovateľa zamietol s tým, že ich vykonanie nie je nevyhnutné.

Sťažovateľ žiada vydať tento nález:

„Základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky podľa čl. 46 ústavy Slovenskej republiky a základné právo sťažovateľa na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sťažovateľa ██████████ (...), bolo porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Bratislava sp. zn. 4Tdo/6/2016 zo dňa 01. marca 2016 a konaniami, ktoré tomuto rozhodnutiu predchádzali.

Ústavný súd zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/6/2016 zo dňa 01. marca 2016 a vracia vec na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť trovy konania v sume 303,16 € do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Antona Wagnera(...).“

II.

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 6/2016 z 1. marca 2016 vyplýva, že ním bolo podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 2 To 13/2012 z 5. apríla 2012. Podľa konštatovania najvyššieho súdu sťažovateľ v podanom dovolaní uviedol ako dôvod dovolania ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, napriek tomu však z obsahového hľadiska namietal nesprávne skutkové

zistenia okresného súdu a krajského súdu, ako aj spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov. Podľa názoru najvyššieho súdu správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže dovolací súd skúmať a meniť [§ 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku]. Z tohto dôvodu sa námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa rozsahu vykonaného dokazovania a nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov vôbec nezaoberal. Naopak, pri skúmaní dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dospel najvyšší súd k záveru, že správne a v súlade so zákonom postupovali súdy obidvoch stupňov, keď na podklade skutku ustáleného v skutkovej vete konanie sťažovateľa právne posúdili ako pokus trestného činu znásilnenia a trestný čin porušenia domovej slobody. Skutok ustálený v skutkovej vete obsahuje všetky zákonné znaky týchto trestných činov. Súdy obidvoch stupňov podrobne vysvetlili svoje úvahy týkajúce sa právneho posúdenia konania sťažovateľa a aj keď dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať ani meniť, uvádza, že pri právnom posúdení konania sťažovateľa súdy dôkazy získané zákonným spôsobom hodnotili podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a tieto vyhodnotili logicky a správne.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd

právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podľa sťažovateľa všeobecné sudy rozhodli na základe neúplného dokazovania (viaceré dôkazné návrhy sťažovateľa zamietli), pričom vykonané dôkazy nesprávne vyhodnotili, a to najmä znalecký posudok týkajúci sa mechanizmu poškodenia nohavičiek poškodenej.

Podľa názoru ústavného súdu treba závery najvyššieho súdu považovať za dostatočné a presvedčivé. Nejavia žiadne známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ má na vec odlišný názor, neznamená bez ďalšieho porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Treba zdôrazniť, že najvyšší súd sa v dovolacom konaní vecnou stránkou argumentácie sťažovateľa nezaoberal. Je to tak preto, že sťažovateľove dovolacie námietky spochybňujú skutkové zistenia okresného súdu a krajského súdu, pričom ale nie je v právomoci najvyššieho súdu v dovolacom konaní skutkové zistenia nižších súdov skúmať a meniť.

Z pohľadu ústavného súdu sa javí tiež potrebné v uvedenej súvislosti dodať, že sťažovateľ závery najvyššieho súdu, podľa ktorých v dovolaní z obsahového hľadiska namietal nesprávne ustálenie skutkového stavu, nijako v podanej sťažnosti nenapadol. Rovnako nespochybnil ani to konštatovanie najvyššieho súdu, podľa ktorého v rámci dovolacieho konania nie je v právomoci dovolacieho súdu zistený skutkový stav skúmať a meniť.

Za situácie, keď sa najvyšší súd vecnou stránkou argumentácie sťažovateľa vzhľadom na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) časti vety za bodkočiarkou Trestného poriadku nezaoberal, nemohol uplatnené dôvody dovolania vecne skúmať ani ústavný súd, pretože podaná sťažnosť smerovala len proti dovolaciemu uzneseniu najvyššieho súdu.

Vecné skúmanie sťažovateľovej argumentácie zo strany ústavného súdu by prichádzalo do úvahy v prípade, keby sťažovateľ napadol v konaní pred ústavným súdom aj odvolacie uznesenie krajského súdu (alebo len odvolacie uznesenie krajského súdu), čo sa však nestalo.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júla 2016